

Vindbruk – Tematiskt tillägg till översiktsplan 2006 för Vårgårda kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

HANDLÄGGNING

Eftersom namn på personer enligt personuppgiftslagen inte ska läggas ut på internet utan att personerna ifråga har tillfrågats, har inga fullständiga namn skrivits ut tillsammans med synpunkterna. Remissvaren har sammanfattats. Fullständiga handlingar finns dock på bygg- och miljökontoret.

SAMMANFATTNING

I yttranden har framkommit att det behövs ett mer detaljerat underlag för att kunna redovisa områden där etablering av gruppstationer för vindkraft kan vara lämpliga. Generellt visar yttranden på att en bättre hänsyn behöver tas till naturvärden och strandskyddsområden.

Flera yttranden undrar över de definitioner som använts för samlad bebyggelse, detta kan ha att göra med att analysen inte varit helt konsekvent genomförd i samrådsskedet.

Många yttranden är oroliga över den omgivningspåverkan som en eventuell etablering av vindkraftverk kan få. Det gäller främst buller men även skuggbildningar. Många av de frågeställningar som framkommer kan först besvaras vid ett projekteringsskede. De avvägningar som gjorts i analysen gällande avstånd mellan vindkraftverk och bostäder är övergripande. Analysen syftar till att ta fram områden där det är möjligt att vidare studera förutsättningarna att etablera vindkraft inom kommunen.

En mängd olika avståndsangivelser har givits av olika myndigheter beträffande avstånd till exempelvis kraftledningar och vägar. Detta bör sammanställas så att en samlad bild kan ges av lämpliga avstånd.

Bollebygds kommun uttrycker farhågor rörande påverkan på naturvärden i områden som gränsar mot kommungränsen.

Brevikshultsområdet är det område där flest yttranden och namnlistor inkommit med protester mot den föreslagna avgränsningen. Yttranden representerar både föreningar och privatpersoner. En mängd argument har framförts gällande påverkan på naturvärden och närboendes miljö. Sammanlagt har ca 150 närboende yttrat sig negativt gällande en vindkraftsetablering i området.

INKOMNA YTTRANDE

REMISSPART	UTAN ENRINAN	MED ENRINRAN	DATUM
STATLIGA MYDIGHETER, VERK, BOLAG m.fl.			
1. Länsstyrelsen		X	2012-08-22
2. Teracom			2012-05-22
3. Polismyndigheten i Västra Götaland	X		2012-06-07
4. Luftfartsverket (LFV)		X	2012-06-13 komplettering gjord 2012-08-01
5. Vattenfall Eldistribution AB		X	2012-06-20
6. TeliaSonera		X	2012-06-20
7. Trafikverket		X	2012-07-04
8. Försvarsmakten, Högkvarteret		x	2012-07-13
9. Svenska Kraftnät		X	2012-07-30
10. Skogsstyrelsen			2012-10-04
POLITISKA PARTIER			
11. Kristdemokraterna i Vårgårda kommun		X	2012-07-04
12. Folkpartiet Liberalerna i Vårgårda kommun		X	2012-07-23
GRANKOMMUNER			
13. Essunga kommun	X		2012-06-18
14. Alingsås kommun		X	2012-08-23
15. Bollebygd kommun		X	2012-06-27
FÖRENINGAR, KLUBBAR m.fl			
16. Naturskyddsföreningen Vårgårda		X	2012-07-26

17. Svältornas forminnesförening		X	2012-07-26
18. Stiftelsen Ljungås		X	2012-07-27
19. Föreningen Rädda Tränningen		X	2012-07-30
20. Skogsbygdens hembygdsförening		X	2012-07-30
21. MOTVIND-Skogsbygden		X	2012-07-30
PRIVATPERSONER			
22. Jörgen och Lilian L.		X	2012-05-24
23. 38 påskrifter, Brevikshult			Mellan datumen 2012-06-19 till 2012-07-31
24. Oryd		X	2012-07-18
25. Kärtared		X	2012-07-18
26. Rolf E. m.fl.		X	2012-07-23
27. Två fastighetsägare i Skogsbygden		X	2012-07-25
28. Peter och Magdalena E.		X	2012-07-25
29. Åsa och Lennart C		X	2012-07-25
30. Ingela O.		X	2012-07-26
31. Marie och Jan L		X	2012-07-31
32. 103 Närboende i Skogsbygden		X	2012-07-31
ÖVRIGA			
33. Fyrstads Flygplats AB		X	2012-06-29
34. Swedavia AB, Göteborg Landvetter Airport	X		2012-07-04
35. Eolus Vind AB		X	2012-08-31

Statliga myndigheter, verk, bolag m.fl.

1. Länsstyrelsen

Sammanfattning

Regeringen har lyft fram vikten av att främja en utbyggnad av vindkraft i landet. Mot bakgrund av det och den nationella planeringsramen på 30 TWh till år 2020 är ökad elproduktion från vindbruk ett nationellt intresse.

Länsstyrelsen ser positivt på arbetet med att ta fram en vindbruksplan för Vårgårda kommun. Den strategiska ansats som planen ger uttryck för är mycket viktig. För kommunen är det betydelsefullt att få tillgång till ett planeringsdokument för vindkraft.

Länsstyrelsen konstaterar att flera typer av underlag som kan visa höga natur- och kulturvärden inte har analyserats när kommunen pekat ut lämpliga områden för vindkraft. Det saknas också en redovisning av lämpliga vägar. På grund av detta är det svårt att få en helhetsbild av de föreslagna områdena och deras lämplighet, inte minst försvårar det en konsekvensbedömning.

Kommunen bör överväga en mer ingående analys av områdena för att på så sätt förtydliga eventuella konfliktbilder.

När det gäller de områden som pekats ut i planförslaget föreslår sen att de delar av område 3, Grytåsen, som berör Remmene skjutfält ska utgå.

Vindkraftsetableringar i Grytåsen kan också komma i konflikt med värdefulla natur- och kulturmiljöer. Vindkraftsetableringar inom område 4, Brevikshult, kan komma i konflikt med riksintresse naturvård och ett antal miljömål. Kommunens landskapsanalys pekar också ut delar av området som mycket känsliga för vindkraftsetablering. Att peka ut hela området som lämpligt för vindkraftsetableringar blir följaktligen motsägelsefullt. Länsstyrelsen anser att kommunen bör överväga om det är riktigt att peka ut området i planen.

Allmänt

Underlagsmaterial

Kommunen har valt att i framtagandet av lämpliga områden för vindkraftsutbyggnad bortse från ett antal natur- och kulturvärden. Det innebär att många typer av underlag som kan visa höga natur- och kulturvärden på platsen inte analyserats. På grund av detta är det svårt att få en helhetsbild av de föreslagna områdena, deras lämplighet och inte minst försvårar det en konsekvensbedömning. Kommunen bör överväga en mer ingående analys och åtminstone titta på skyddande objekt och område, våtmarker samt lövskogar av hög klass. Underlaget belyser inte hur de hydrologiska förhållandena påverkas till följd av de planerade vindkraftsetableringarna. Det saknas också

en redovisning av lämpliga vägar inom utpekade områden och lämpliga tillfartsvägar.

Kommentar: Detaljerade kartor ska tas fram inför utställningen som bättre beskriver de naturvärden som finns inom kommunen och planförslagets delområden.

Vattenverksamhet, markavvattning

Grävning, fyllnad, kulvertering av vattendrag eller genomförande av erosionsskydd i vattenområden och dessa åtgärder innebär vattenverksamhet som kan vara anmälnings- eller tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap. 2§ Miljöbalken. Markavvattning kräver dispens från markavvattningsförbudet som råder i länet.

Det är viktigt att förtydliga hur eventuella åtgärder kan påverka de hydrologiska förutsättningarna och kalkningsområdena.

Kommentar: Inför utställningen föreslås att en större hänsyn tas till våtmarkerna inom områden lämpliga för vindbruk. En trolig följd av detta blir att de områden som i samrådet föreslogs vara lämpliga för vindbruk minskas. Större sank- och våtmarksområden utgår.

I område 1 kalkas Bergsjön med helikopter, i område 4 Stora och Lilla Fotasjön, Stora och lilla Mosslången samt Säsjön. I och i anslutning till område 4 kalkas också en våtmark, Säven, norr om Funtamossen. För att genomlysna frågan är det lämpligt att samråd sker mellan den som utför kalkningen och den part som står bakom en eventuell tillståndsansökan eller bygglovansökan vid en eventuell projektering av vindkraftverk.

Planhandlingen kommer att kompletteras med fakta och eventuella rekommendationer gällande den påverkan ett genomförande av vindkraftsetableringar kan få på lokala hydrologiska förhållanden och de praktiska aspekterna med kalkning.

Strandskydd

Vindkraftverk bör inte tillåtas inom strandskyddade områden. Länsstyrelsen konstaterar att det inte finns särskilda skäl som medger dispens för vindkraftverk i strandskyddade områden. Det finns tillräckligt med ytor för ändamålen utan att man ska behöva ta skyddad mark i anspråk.

Kommentar: Av samrådshandlingen framgår i avsnittet ”Riktlinjer och rekommendationer – Placering” att etablering av vindkraftverk i områden som omfattas av strandskydd ska undvikas. För att förtydliga rekommendation justeras kartan så att strandskyddade områden i kantområden tas bort ifrån utpekade områden möjliga för vindbruk.

Krav på komplettering av miljökonsekvensbeskrivningen (MKB)

MKB måste kompletteras med påverkan på riksintresse naturvård. Underlaget bör även förtydliga de konfliktbilder som finns, exempel genom att lägga på de föreslagna områdena på samma karta som visar riksintressen.

Kommentar: Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras så att eventuell påverkan på riksintresse för naturvård framgår. Kartunderlag tas också fram som visar på vilka områden och objekt som är av riksintresse inom kommunen och var föreslagna områden för vindbruk finns.

Inför utställning ska också en översyn ske av gränserna för de områden som i samrådet pekats ut som lämpliga för vindbruk men som också ligger inom område av riksintresse för naturvården. En sådan justering av gränserna kan leda till att risken för påverkan av områden av riksintresse för naturvården minskar men slutligt måste avgöras i projektansökningar.

Riksintresse för totalförsvarets militära del

Se Försvarsmaktens yttrande.

Kommentar: Se svar under rubrik "Försvarsmaktens, Högkvarteret".

Vägar

Se Trafikverkets yttrande.

Kommentar: Se svar under rubrik "Trafikverket".

Respektavstånd

En generell riktlinje som anger avstånd till tätorter kan vara lämpligt. Det är däremot inte lämpligt att ange generella minimiavstånd till bostäder, sammanhållen bebyggelse eller spridd bebyggelse. Vid tillståndsprövning för vindkraft är det avståndet som behövs för att klara 40 dB(A) vid bostad som bestämmer avståndet till vindkraftverk.

I planförslaget står det att Energimyndigheten förespråkar ett generellt skyddsavstånd på 400 meter, det stämmer inte se Energimyndighetens yttrande.

Kommentar: Planen revideras i enlighet med länsstyrelsens förslag.

Buller

Enligt etablerad rättspraxis ska bullervärdet 40dB(A) klaras vid bostad, inte vid hävdad tomtplats. Ett läge riktvärde anges som lämpligt vid planlagd fritidsbebyggelse i Vårgårdas vindbruksplan. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen att bullervärdet 40dB(A) inte heller får överskridas vid planlagda fritidshus.

Kommentar: Vårgårda vindbruksplan avser att följa etablerad rättspraxis gällande bullervärde vid bostad. Ett generellt respektavstånd om 500 meter har använts i planhandlingen för att visa på det är olämpligt att placera vindkraftverk i närheten av bostäder. Respektavståndet ersätter inte etablerad rättspraxis gällande bullervärden vid bostad och vid tillståndsansökningar är det nödvändigt att kunna visa att angivna riktlinjer för bullervärden vid bostäder klaras av. Bullerberäkningar kan då visa på om det är nödvändigt

att placera verk på längre (eller kortare) avstånd än 500 meter från bostadsbebyggelse för att bullervärdena inte ska överskridas.

Ledningar

Se Svenska Kraftnäts, Vattenfall Eldistributions, Trafikverkets yttrande

Kommentar: Se svar under ovan nämnda rubriker längre ned i samrådsredogörelsen.

Utredning av hela det utpekade området

I Vårgårdas vindbruksplan anges som riktlinje att för etablering av vindkraft inom utpekade lämpliga områden ska en miljökonsekvensbeskrivning för total utbyggnad av hela området redovisas. Länsstyrelsen anser inte det är rimligt att ställa ett sådant krav vid en tillståndsprövning. Däremot kan det i samband med prövning av en vindkraftpark vara rimligt att krav ställs på hur området som helhet kan nyttjas på bästa sätt och översiktligt visa verkplaceringar, vägdragningar, natur- och kulturvärden samt buller- och skuggpåverkan. Om kumulativa effekter ska utredas i miljökonsekvensbeskrivningen får avgöras från fall till fall.

Kommentar: Noteras, texten i planhandlingen förändras så att en rimlig nivå på vad som bör ingå i en mkb tillhörande en tillståndsansökan rekommenderas.

Järnvägsanläggningens radiokommunikation

Vindkraftverk kan inverka negativt på järnvägens radio- och telekommunikationssystem. Alla ärenden som rör etablering av vindkraftverk med en totalhöjd över 50 meter belägna inom 30 kilometer från järnväg behöver remitteras till Trafikverket. Detta bör framgå av vindbruksplanen.

Kommentar: Vindbruksplanen kompletteras med enligt länsstyrelsens förslag.

Risk- och säkerhet

Länsstyrelsen har inte möjlighet att bedöma om planen tar tillräckligt hänsyn till säkerhetsaspekter detta får hanteras och bedömas i efterföljande tillståndsprövningar. I de fall kommunen är prövningsmyndighet är det kommunen som ansvarar för att bedöma behovet av skyddsavstånd och om en särskild riskanalys behöver tas fram.

Kommentar: Noteras

Installerad effekt

Se energimyndighetens yttrande.

Kommentar: Se svar under rubriken "3 Energimyndigheten"

Redaktionella ändringar

Hinderbelysning

Vad som skrivs om hinderbelysning är inte korrekt. Verk över 150 meter ska förses med högintensivt vitt blinkande ljus

Kommentar: Noteras och korrigeras

Samrådssynpunkter

Länsstyrelsen tycker att det hade varit intressant att få veta om kontakten med allmänheten i det tidiga samrådet. Handlingarna får gärna kompletteras med en kortare sammanfattning av de synpunkter som har kommit fram.

Kommentar: Planförslaget revideras i enlighet med Länsstyrelsens förslag.

Områdesspecifika synpunkter

Område 1, Röttorp

Område 1, Röttorp berör nyckelbiotop, rasbrant med värdefull kryptogamflora, två mindre sumpskogar och förekomster av tjäder och storlom. Konfliktdelen bör förtydligas. Området är också mycket kuperat vilket kan ge ett större intrång i naturmiljön än normalt.

Kommentar: Områdets gränser justeras så att det ligger 1000 meter från samlad bebyggelse, strandskyddade sjöar tas bort.

Områdesrekommendationerna förtydligas gällande intressen som påverkas (naturintressen, Teracom, Gräfsnäs radarstation, järnvägens telekommunikation). Dessutom justeras gränslinjen så att en utbyggnad av bostäder är fortsatt tillåten på en rimlig nivå på egen tomtmark.

Område 2, Bergstena/Kolbäck

Berör strandskyddat område och våtmarker. Här finns också förekomst av tjäder. De strandskyddade områdena bör tas bort.

Kommentar: Områdets gränser justeras så att strandskyddade sjöar tas bort. Områdesrekommendationerna förtydligas gällande intressen som påverkas (Teracom, Gräfsnäs radarstation, järnvägens telekommunikation). Dessutom justeras gränslinjen så att en utbyggnad av bostäder är fortsatt tillåten på en rimlig nivå på egen tomtmark.

Område 3, Grytåsen

Försvarsmakten kan inte acceptera några vindkraftverk på Remmene skjutfältsområde. De delar av område 3, Grytåsen, som berör skjutfältet behöver utgå. Område 3 ligger också nära/berör riksintresse för kulturmiljövård (Äne) och naturvård (Siene-Landa). På platsen finns även två kommunala bevarandeområden, Landa och Äne som är områden som kan komma att påverkas negativt av moderna inslag i ett traditionellt odlingslandskap. Stor hänsyn behöver tas i småskaliga miljöer med höga

värden. Länsstyrelsen anser att det i detta skede inte är tillräckligt utrett om området är lämpligt för vindkraftsetableringar.

Kommentar: Rekommendationerna gällande område 3 förändras så att det framgår tydligt att det inte är aktuellt med annan markanvändning än den pågående så länge försvarets verksamhet pågår. Områdets avgränsningar ses över med anledning av de påtalade närbelägna värdena gällande naturkulturmiljövård.

Område 4, Brevikshult

Länsstyrelsen har haft samråd för två vindkraftsetableringar kallade Brevikshult och Ornungaskogen som till viss del sammanfaller med område 4, Brevikshult. Projektområdena ligger till stora delar inom riksintresse för naturvård, Skogsbygden och en vindkraftsetablering inom detta område kan komma i konflikt med riksintresset. I detta område kan omfattande markavvattningar bli nödvändiga för att området ska kunna exploateras. Markavvattning kräver dispens från markavvattningsförbudet. Vidare kan kalkning med helikopter försvåras av de planerade vindkraftanläggningarna. Ingreppet i denna typ av miljöer motverkar också uppfyllandes av ett antal miljömål. Av landskapsanalysen och underlaget framgår det också att delar av området är mycket känsligt för vindkraftsetableringar och att det finns mycket höga naturvärden där. Att peka ut området framstår därför som motsägelsefullt och ytterst tveksamt. Länsstyrelsen kan utifrån nu kända förutsättningar inte ta ställning till frågan om Brevikshults lämplighet för vindkraftsetablering. Frågan hanteras i särskild ordning i kommande tillståndsprövningar.

Kommentar: I värdebeskrivningen för NRO 14139 Skogsbygden, det berörda riksintresset sägs att området är ett representativt odlingslandskap vid Östtorp, Skårsberg, Gantarås, Gåshult och Mjösjön. Vidare utgörs riksintresseområdet av Västgöta fjällar som i sin tur utgörs av sumpskogar, topogena kärr och sluttande och svagt välvda mossar. För att riksintresset ska fortsätta bevaras bör myrmarkerna bevaras orörda och områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner bör ej utföras.

Sammanfattningsvis kan riksintresseområdet Skogsbygden grovt indelas i två typer av områden: värdefulla odlingslandskap och myrmarker.

De omnämnda namnen gällande representativa odlingslandskap ligger alla utanför områdesavgränsningen för Brevikshult (minsta avstånd ca 500 meter). Dessa delar av riksintresset bedöms därför inte påverkas i någon större omfattning av en eventuell etablering av vindkraft inom den föreslagna avgränsningen i samrådet.

Stora delar av riksintresseområdet berörs också av myrskyddsplan, objektet Västgöta fjällar. Avgränsningen av detta område beskriver väl de områden inom riksintresset som utgör värdekärna för de delar av riksintresset som benämns Västgöta fjällar. Inför utställningen

kommer de delar av Brevikshultsområdet som berörs av myrskyddsplanen utgå då en vindkraftsetablering bedöms påverka de naturvärden som Västgöta fjällar inrymmer negativt. I länsstyrelsens våtmarksinventering finns också flera mossar öster om myrskyddsområdet utpekade som värdefulla (klass 2). Inför utställningen föreslås även att dessa delar av Brevikshultsområdet utgår.

Detta innebär att de centrala och östra delarna av Brevikshult utgår och en förnyad bedömning får göras för de två delar av Brevikshultsområdet som återstår inför utställningskedet. I den vidare bedömningen av de två kvarvarande områdena: ett i väster och ett centralt beläget i norr kommer hänsyn även tas till våtmarker, strandskydd och övriga naturvärden samt att områdesgränserna kommer att justeras så att en utbyggnad av bostäder är fortsatt tillåten på en rimlig nivå på egen tomtmark inom närbelägna fastigheter med bostadsbebyggelse.

Ett hänsynstagande enligt ovan kommer ge en bättre samstämmighet med landskapsanalysens resultat där Brevikshults västra delar pekade ut som möjliga att exploatera för vindbruk med en begränsad påverkan på landskapsbilden.

Område 5, E20 området

Område 5, E20 området, ligger direkt söder om riksintresse för kulturmiljövård. Riksintresseområdet är en osedvanligt rik fornlämningsmiljö av högt vetenskapligt intresse som på ett påtagligt sätt avspeglar platsens betydelse under järn- och bronsålder. Det behöver tas stor hänsyn till miljön kring Hol vid planering av vindkraftverk. Tillräckligt avstånd behövs och det behöver ställas höga krav på visuella studier utifrån fornlämningsmiljöerna. Området berör också våtmarker, med förekomst av orre och storlom. Det behöver belysas och tas hänsyn till. Vidare är E20-korridoren (ny sträckning) av riksintresse och angränsar till området.

Kommentar: Områdets gränser justeras så att område med strandskydd tas bort. Vidare görs en buffring runt det föreslagna området för E20:s utbyggnad som motsvarar den buffring som hade gjorts om en väg redan var på plats. Detta innebär att delar av området kommer att tas bort.

Områdesrekommendationerna förtydligas gällande intressen som påverkas (Teracom, Gräfsnäs radarstation, järnvägens telekommunikation, radiolänkstråk för TeliaSonera, fågelliv). Dessutom justeras gränslinjen så att en utbyggnad av bostäder är fortsatt tillåten på en rimlig nivå på egen tomtmark. När dessa justeringar är gjorda ska dessutom en övergripande bedömning göras vilka rekommendationer som krävs eller om områdesavgränsningarna ska förändras med anledning av de närbelägna fornlämningsmiljöerna.

2. Teracom

Teracom ser positivt på utbyggnad av vindkraft i Sverige. Det kan dock i vissa fall uppstå konflikter mellan vindkraftverkens placering och befintlig radiokommunikation. För att Teracom ska kunna bedöma ett vindkraftverks eventuella påverkan måste bland annat verkets position finnas. Dessa

uppgifter saknas i samrådshandlingarna. Vi rekommenderar att operatörerna använder vår webbapplikation för koordinering:

Kommentar: Ett tematiskt tillägg till översiktsplanen redovisar endast övergripande vart det kan vara lämpligt respektive olämpligt med en vindkraftsetablering. Placeringar av vindkraftverk är inte aktuellt att redovisa i detta dokument utan sker när ett intresse för att bygga ett vindkraftverk dyker upp. När så sker ska Teracom eller lämplig myndighet kontaktas. Se vidare även de områdesvisa kommentarerna för område 1,2 och 4 som ges till länsstyrelsens yttrande.

3. LFV

Del av de planerade områdena på bifogad plankarta som anses lämpliga för vindbruk ligger inom eller riskerar att hamna inom skyddsområde för vår radaranläggning som är placerad sydväst Gräfsnäs. Vi vill göra er uppmärksamma på att vindkraftverk med tänkt placering innanför en radie av 20 km från radaranläggning på position 58 02 17 N 12 24 34 E X: 6439937 Y: 1299463 (RT 902.5gonVo:-15) kräver ytterligare analys av oss. Viktigt är att i vårt remiss-svar har inte konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter planeras att byggas, eller om de av en annan anledning misstänks kunna bli påverkad av en etablering.

Kommentar: Vindbruksplanen kompletteras så att det framgår att inom en 20 km radie från angivna koordinater ska kontakt tas med LFV vid en tänkt vindkraftsetablering. Detta för att förhindra radaranläggning, tillhörande LFV, inte ska påverkas negativt.

4. Vattenfall Eldistribution AB

Som innehavare av områdeskoncession åligger det vattenfall att försörja alla slutkunder med el inom området. Vattenfall har delvis områdeskoncession inom området vilket visas som tjock blå heldragen linje i bifogade kartor.. Kartan visar också vattenfalls befintliga högspänningsnät inom översiktsplanen (över 10kV9. 40KV-luftledningar (gröna heldragna linjer) och transformatorstationer (blå fyrkanter).

För anslutning av större antal vindkraftverk kommer utbyggnad av elnät krävas i form av både nya ledningar och transformatorstationer. I tidigt skede bör kontakt tas med berörd nätägare. Vid framtida planering och byggnation ska hänsyn tas till Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter.

Vattenfall flygbesiktigar alla luftledningar med en spänning från 10k V. Riktlinjer för flygbesiktning tas fram av Transportstyrelsen.

Beträffande elektromagnetiska fält finns inga fastställda gränsvärden utan vi förutsätter att försiktighetsprincipen tillämpas av exploatörer och kommun vid uppförande av ny bebyggelse nära våra befintliga kraftledningar.

För att minimera olycksrisken vid flygning bör det horisontella avståndet från närmaste byggnadsdel på vindkraftverket till kraftledning uppgå till minst 100 meter för

- α vindkraftverk med en höjd av högst 50 m
- α master över en höjd av 50 m utan stag

samt ett avstånd av 200 meter till kraftledning för

- α vindkraftverk högre än 50 m
- α master över höjd av 50 m och alla master med stag

Vattenfall har även med några påpekande gällande avstånd till transformatorstation samt rättelser gällande faktauppgifter i samrådhandlingen

Kommentar: Olika verk och myndigheter anger egna definitioner av vad som bör vara minsta avstånd mellan kraftledning, väg, järnväg och vindkraftverk. Vindbruksplanen syftar till att på ett övergripande sätt visa var gruppstationer för vindkraft kan rymmas i kommunen. Gränserna är översiktliga och slutlig utformning sker vid eventuell tillstånds- eller bygglovsprövning. Som schablon kommer avståndet 200 meter användas för att visa på var det inte är lämpligt att anlägga vindkraftverk i närheten av tidigare nämnda intressen. I planens rekommendationsavsnitt kommer de avstånd som föreskrivs av olika myndigheter sammanfattas och beskrivas.

5. TeliaSonera

TeliaSoneras telenät kan störas av olämpligt placerade vindkraftverk. Detta gäller främst radioanläggningar med radiolänkstråk som i värsta fall kan behöva flyttas eller ersättas med annan telelösning. Av ovannämnda skäl måste Teliasonera ges möjlighet med inkomna synpunkter t.ex i samband med eventuellt upprättande av detaljplan och vid varje enskild bygglovprövning. Förfrågningar kan sändas till funktionsbrevlådan [Telia Vindkraft@teliasonera.com](mailto:Telia.Vindkraft@teliasonera.com). För att undvika störningar på befintlig radiokommunikation krävs en frizon om 100 meter på var sida om länkstråket samt ca 350 runt antennbäraren. För radiolänkstråk i lågt frekvensband gäller 350 meter.

Kommentar: Noteras. Se vidare även de områdesvisa kommentarerna för område 4 som ges till länsstyrelsens yttrande.

6. Trafikverket

Riksintresse för kommunikationer

E20, väg 42 och Västra stambanan som passerar genom Vårgårda kommun är utpekade som riksintressen för kommunikationer enligt miljöbalken 3 kap 8§. Förutom befintlig sträckning av E20 är även ny sträckning av E20 enligt vägutredningen 2009, Alingsås-Vårgårda, utpekad som riksintresse. I texten 4.1.3 Riksintresse för kommunikationer beskrivs även större och mindre allmänna vägar som inte är av riksintresse. Vägar är viktiga planeringsförutsättningar för en vindbruksplan men beskrivningen behöver skiljas åt.

Kommentar: Plantexten redigeras så att skillnaderna mellan riksintresse för kommunikation och övriga vägar framgår. Texten kompletteras med att ny sträckning av E20 är utpekad som riksintresse.

På riksintresse kartan (sid 20) har järnvägen felaktigt markerats som ”större väg”.

Kommentar: Noteras

Transportvägar

Det är viktigt att vindkraftverken placeras och utformas så att trafiksäkerheten inte påverkas negativt. Generellt ska skyddsavstånd mellan vindkraftverk och allmän väg vara minst verkets totalhöjd, minst 50 m. Även avståndet till enskilda vägar bör beaktas med avseende på säkerheten. Reklam på vindkraftverk kan påverka uppmärksamheten hos trafikanter och ska därför undvikas. Om anslutning till statlig väg tillkommer eller behöver ändras krävs ett formellt tillstånd från Trafikverket. Trafiksäkerhets- och standardförhållandena vid anslutningarna kan belysas redan i detta skede. Vindkraftsplanen behöver även förtydligas avseende tillstånd i enlighet med 39§ Väglagen (sid 14). Trafikverkets tillstånd erfordras även vid ombyggnader av befintliga väganslutningar.

Vid ett genomförande av projekt krävs det tunga specialtransporter på det allmänna vägnätet för vindkraftverken. För att minimera konsekvenserna längs vägnätet behövs god framförhållning, planering och samråd med Trafikverket. Det kan vara bra att på ett tidigt stadium diskutera dispensfrågan med aktuell vägghållare.

Den kraftiga ökade vägtrafiken vid uppförande av vindkraftverk, särskilt då tung trafik innebär att många vägar riskeras att köras sönder, även om bruttovikter och axeltryck inte överskrider de belastningsgränser som vägarna normalt är upplåtna för. I den fortsatta planeringen är det även viktigt att exploitören upprättar en transportplan som kan användas vid fortsatt kontakt med Trafikverket. Tillfartsvägar ska väljas med omsorg avseende var det är

lämpligt att passera järnvägen på ett trafiksäkert sätt. Vägar som korsar järnvägen bör väljas i första hand.

För att säkerställa finansieringen av de eventuella åtgärder som kan krävas på det statliga vägnätet, ska ett avtal tecknas mellan exploitören och Trafikverket. Information finns i Trafikverkets handbok ”Transporter till vindkraftsparker” (2010:033). I den fortsatta planeringen är det även viktigt att exploitören upprättar en transportplan som kan användas vid fortsatta kontakter med Trafikverket.

Kommentar: Översiktsplanens främsta syfte är att visa på en politiks vilja gällande mark- och vattenanvändningen inom kommunen. Tillägget till översiktsplanen ska också tjäna till stöd för handläggare vad gäller hanteringen av bygglov respektive yttranden gällande vindkraft. Inför utställningen kommer en sammanfattande lista göras med vilka råd och riktlinjer som finns tillgängliga gällande olika ämnesområden sammanställas och vilka myndigheter som bör samrådas med.

Föreslagna områden för vindkraftsetablering

I samrådshandlingen preciseras ett antal tänkbara områden för vindkraftverk. Det saknas dock en redovisning av lämpliga vägar inom området samt att Trafikverket vill framhålla att översiktsplanen även bör ta ställning till lämpliga tillfartsvägar till områden.

De områdesvisa rekommendationerna bör även kompletteras med att samråd alltid ska ske med Trafikverket.

Det bör förtydligas att ”E20-området (nr 5) angränsar till riksintresset E20-korreidoren (ny sträckning)

Kommentar: Planen justeras med hänsyn till Trafikverkets synpunkter.

Säkerhetsavstånd till väg och järnväg

Trafikverket noterat att Vårgårda kommun angivit som generell riktlinje (sid 6) att skyddsavståndet ska vara minst 1,5 gånger större än verkets höjd till samtliga vägar, järnväg och kraftledningar. Trafikverket har inget emot att det angivna skyddsavståndet är större än riktlinjerna enligt Trafikverkets planeringsunderlag; Avstånd mellan *allmän väg* och vindkraftverk bör vara minst totalhöjden, dock minst 50 m *oavsett vägtyp*. (Texten rörande säkerhetsavstånd till väg sid 18 bör justeras)

Avstånd mellan järnvägsbank/kontaktledning och vindkraftverk bör vara minst totalhöjden på vindkraftverket. Detta innebär i praktiken att avståndet ska vara minst totalhöjden plus 20 m från närmast spårmit.

Kommentar: Olika verk och myndigheter anger egna definitioner av vad som bör vara minsta avstånd mellan kraftledning, väg, järnväg och vindkraftverk. Vindbruksplanen syftar till att på ett övergripande sätt visa var gruppstationer för vindkraft kan rymmas i kommunen. Gränserna är

översiktliga och slutlig utformning sker vid eventuell tillstånds- eller bygglovsprövning. Som schablon kommer avståndet 200 meter användas för att visa på var det inte är lämpligt att anlägga vindkraftverk i närheten av tidigare nämnda intressen. I planens rekommendationsavsnitt kommer de avstånd som föreskrivs av olika myndigheter sammanfattas och beskrivas.

Järnvägsanläggningens radiokommunikation och Elektriska ledningar och korsningsavtal

Vindkraftverk kan inverka negativt på järnvägens radio- och telekommunikationssystem, vilket riskerar att påverka tågledningen och driften av järnvägen. Trafikverkets master är inte alltid belägna vid järnvägen och eventuell inverkan på radiotrafiken måste prövas från fall till fall. Alla ärenden som rör etablering av vindkraftverk med en totalhöjd över 50 meter belägna inom 30 km från järnväg, behöver därför remitteras till Trafikverket för granskning. Detta bör också framgå av vindbruksplanen.

Om ett vindkraftverk kommer att anslutas till elnät via markkabel i korsning under banvall, krävs särskilt tillstånd av Trafikverket genom att ett så kallat korsningsavtal för ledning upprättas. Ansökningsformulär, checklista samt berörda föreskrifter och standarder inom området finns på Trafikverkets hemsida. Om elektriska ledningar ska dras inom ett vägområde krävs också tillstånd av väghållningsmyndigheten enligt väglagen 44§.

Kommentar: Översiktsplanens främsta syfte är att visa på en politiks vilja gällande mark- och vattenanvändningen inom kommunen. Tillägget till översiktsplanen ska också tjäna till stöd för handläggare vad gäller hanteringen av bygglov respektive yttranden gällande vindkraft. Inför utställningen kommer en sammanfattande lista göras med vilka råd och riktlinjer som finns tillgängliga gällande olika ämnesområden sammanställas och vilka myndigheter som bör samrådas med.

Skyddsområden för luftfarten

Vindkraftverk kan påverka de zoner omkring en flygplats där flygplanen påbörjar sin start- och landningsprocedurer. Lokalisering av vindkraftverk inom den MSA-påverkade ytan behöver samrådas med respektive flygplats. Byggnation över 20 meter ska lokaliseringsbedömas av såväl Luftfartsverket som berörd flygplats. Gällande regler för hindermarkering anges i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av föremål som kan utgöra en fara för luftfarten (TSFS 2010:155)

Kommentar: I samrådsremissen har berörda flygplatser kontaktas för yttranden. I planen nämns att kontakt alltid ska tas till berörda flygplatser samt Försvarmaktens Högkvarter när det blir aktuellt med en utbyggnad av vindkraftverk eller andra höga objekt. Vad som skrivs om hinderbelysning i planförslaget är inte korrekt. Texten ändras till så hänvisning sker till aktuella föreskrifter.

Avslutningsvis

Trafikverket ska alltid beredas möjlighet att följa och delta i processer kring samrådshandlingar, tillståndsansökningar, miljökonsekvensbeskrivningar och liknande avseende vindbrukslokaliseringar inom Vårgårda kommun.

Kommentar: Noteras

7. Försvarsmakten, Högkvarteret

Remmene är fortfarande ett militärt skjutfält, men inte längre ett riksintresse för totalförsvarets militära del. Enligt skrivelsen HKV 2010-02-17 med beteckningen 13 920:50775, som Vårgårda kommun erhållit, framgår att Remmene fortfarande är ett skjutfält men inom kategorin ”Intresse för totalförsvarets militära del” och ska därmed så långt som möjligt skyddats. Verksamhet bedrivs på fältet framför allt av hemvärnet. Försvarsmakten kan naturligtvis inte acceptera några vindkraftverk på Remmene och område nr 3 bör utgå ur planen i de delar som berör skjutfältet.

Redaktionella ändringar

På sidan 21, andra stycket, bör siffran 50 m ändras till 45m. Ändringen har skett som en anpassning till den nya luftfartslagstiftningen som kom 2010.

Remmene skjutfält bör redovisas på karta, exempelvis på kartan ”Riksintressen och Naturvärden” på sid 20.

De norra delarna av Vårgårda kommun berörs av stoppområdet för vindkraftverk runt Såtenäs flottiljflygplats. Detta område bör redovisas på karta, exempelvis på ”Plankarta” sid 4 tillsammans med MSA-ytorna.

Rubriken bör ändras till riksintressen/intressen för totalförsvarets militära del och Remmene skjutfält bör föras in i texten.

En text om luftfart finns på sid 21. Den är i stort sätt riktig. Runt Såtenäs flottiljflygplats finns både en civil och en militär MSA-yta. På sid 22 står att den är civila är dimensionerade. Det är riktigt avseende ytan men det behöver inte stämma när det gäller högsta höjd för objekt. Om det inom zonen 46 km och 55km finns ett högt objekt som är högre än de inom 46 km, blir möjlig högsta höjder för objekt högre inom de civila MSA-ytan än inom det militära. I detta fall blir alltså den militära dimensionerade.

Ett förslag från Försvarsmakten är för närvarande ute på remiss till LfV, Transportstyrelsen och Trafikverket. Förslaget innebär att Försvarsmakten nöjer sig med att bevaka den militära MSA-radien 46 km. Beslutet av vad som ska gälla tas under september-oktober månad.

Kommentar: Område nr 3 utgår från förslaget med hänsyn till skjutfältet men kvarstår som reservområde om en förändrad markanvändning sker av Remmene skjutfält.

Stoppområdets påverkan kommer påvisas på plankartan och i den tillhörande rekommendationstexten.

Övriga redaktionella synpunkter tas under beaktande.

8. Svenska Kraftnät

Inför planering och byggnation vid och i närhet av anläggningar tillhörande stamnätet bör kontakt alltid tas med Svenska Kraftnät.

Vid en eventuell framtida vindkraftsetablering i närheten av Svenska Kraftnäts anläggningar måste vissa säkerhetsavstånd iakttas. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stam med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Är totalhöjden över 50 meter bör vindkraftverk placeras minst 200 meter från kraftledning. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.

Svenska Kraftnät vill även påminna om de tekniska krav som omfattar alla vindkraftverk och vindkraftsparker med kapacitet större än 1,5 MW. Dessa krav återfinns i föreskriften SvKFS 2005:2 ”Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om driftssäkerhetsteknisk utformning av produktionsanläggningar”. För frågor gällande anslutning av vindkraftverk till stamnätet har Svenska kraftnät tagit fram ett vägledande dokument. Dokumenten finns att hämta på hemsidan.

www.svk.se/Energimarknaden/Vindkraft/. Inför planering och byggnation vid och i närhet av anläggningar tillhörande stamnätet bör kontakt alltid tas med Svenska Kraftnät.

Så länge våra rekommendationer beaktas och planering och projektering sker i samarbete med Svenska Kraftnät, har vi inte invändningar mot aktuellt tillägg till översiktsplan.

Kommentar: Olika verk och myndigheter anger egna definitioner av vad som bör vara minsta avstånd mellan kraftledning, väg, järnväg och vindkraftverk. Vindbruksplanen syftar till att på ett övergripande sätt visa var gruppstationer för vindkraft kan rymmas i kommunen. Gränserna är översiktliga och slutlig utformning sker vid eventuell tillstånds- eller bygglovsprövning. Som schablon kommer avståndet 200 meter användas för att visa på var det inte är lämpligt att anlägga vindkraftverk i närheten av tidigare nämnda intressen. I planens rekommendationsavsnitt kommer de avstånd som föreskrivs av olika myndigheter sammanfattas och beskrivas.

Översiktsplanens främsta syfte är att visa på en politiks vilja gällande mark- och vattenanvändningen inom kommunen. Tillägget till översiktsplanen ska också tjäna till stöd för handläggare vad gäller hanteringen av bygglov respektive yttranden gällande vindkraft. Inför utställningen kommer en sammanfattande lista göras med vilka råd och riktlinjer som finns tillgängliga gällande olika ämnesområden sammanställas och vilka myndigheter som bör samrådas med.

9. Energimyndigheten

Sammantaget anser Energimyndigheten att samrådshandlingen i huvudsak är i linje med Regeringens och Energimyndighetens intentioner avseende planering för förnybar energi.

Energimyndigheten anser att samrådshandlingen är välskriven och informativ. Vindbruksplanen behandlar de områden som bör krävas av en handling av detta slag, vilket är grundläggande och av stor betydelse för en väl avvägd lokalisering av vindkraftsanläggningar. Det är positivt att Vårgårda kommun valt att genomföra en tidig dialog med kommuninvånarna för att få en bred förankring för planeringen. Kommunen har även arrangerat studiebesök med tema vindkraft i kommunen och i angränsande kommuner.

Energimyndigheten vill betona vikten av regeringens tydliga uttalanden o att utbyggnaden av vindkraft ska främjas och ges en högre prioritet än tidigare. Mot bakgrund av detta och den nationella planeringsramen på 30 Twh till år 2020 är ökad elproduktion från vindbruk ett nationellt intresse. Syftet med planeringsramen för vindkraft är att synliggöra vindkraftsintresset i den fysiska planeringen och ramen är det nationella anspråket på tillgång till mark- och vattenområden.

Vårgårda kommun har på ett mycket bra sätt strukturerat upp de områden som är lämpliga för vindkraft. I dessa beskrivningar kan det även vara lämpligt att beskriva tänkbar installerad effekt och teoretisk årsproduktion som tillägg.

Redaktionella ändringar

Energimyndigheten vill informera att det finns en vindkartering framtagen 2011. Den har en bättre upplösning och följer topografin på ett bättre sätt jämför med den tidigare karteringen.

På sid 12 i den inledande texten står skrivet att ” I Sverige finns förslag om att 50% av energiförsörjningen ska komma från förnyelsebara källor 2020”. Energimyndigheten vill informera om Sveriges riksdag och regering har bestämt att förnybar energi ska uppgå till minst 50 % av den totala energianvändningen till 2020.

Under rubrik ”säkerhet” sid 17 står det skrivet att ”Ett förslag på generell skyddsavstånd är energimyndighetens 400 m för större vindkraftverk”. Det är en kraftig misstolkning. Energimyndigheten vill betona att

Energimyndigheten aldrig har rekommenderat något skyddsavstånd till vindkraftverk av säkerhetsskäl på vare sig 400 m eller något annat värde.

På Nätverket för vindbruks hemsida www.natverketforvindbruk.se finns en publikation "Vindkraft och säkerhet" som säger att i svensk lagstiftning finns inget generellt säkerhetsavstånd, eller avstånd till exempelvis byggnader, som gäller för var ett vindkraftverk får byggas. Det är den tillståndsgivande myndigheten (länsstyrelse eller kommun) som ansvarar för att bedöma behov av eventuellt säkerhetsavstånd, och om det finns anledning att göra en riskanalys.

Kommentar: Noteras och korrigeras.

10. Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen ser generellt positivt på utvecklingen av förnybara energikällor t.ex. vindkraft. Detta förutsatt att den hänsyn som normalt ska tas vid skogsbruksåtgärder även tas i dessa fall, så att skador så långt som möjligt förhindras på natur- och kulturmiljön och andra allmänna intressen.

Information om skyddade områden och andra kända områden med höga natur- och kulturmiljövärden finns på www.skogsstyrelsen.se, Skogens Pärlor (tittskåp) respektive Skogens Källa (nedladdning)

Kommentar:Noteras

Politiska partier

11. Kristdemokraterna

Synpunkterna tar sin utgångspunkt i det grundläggande temat: Vindkraft-Ja, Visa hänsyn mot närboende och naturmiljön-Ja, också viktigt. Vi anser att ändringsförslaget ligger i helt i linje med de synpunkter som framförs i dokumentet "Vindkraftverk. Handledning för kommunerna" framtagen av Miljösamverkan för Västra Götaland (Länsstyrelse, Region).

Förslag till ändringar i samrådsförslaget är:

- α Att de mycket vindkraftskänsliga östra delarna av område 4 Brevikshult utgår. Vilket motiveras av följande punkter: landskapsanalysen, höga naturvärden, vindkraftskänsliga häckande fåglar, riksintresse för naturvård och Bollebygds ställningstagande på andra sidan kommungränsen för ett likartat område.
- α Justering av E20-området. Området bör avgränsas i sydväst längs landsvägen Kärtared-Bälinge. Vitamosse bör utgå helt.

Riktvärde för skyddsavstånd utökas från 500 till 800 meter. Med hänsyn till att verken blir allt högre och även högre ljudnivåer, för verken.

- α En totalhöjd på 200 meter bör användas i landskapsanalys och illustration i synnerhet. Med högre verk blir landskapets tålighet lägre i en landskapsanalys.
- α Riktvärde 35 dB(A) bör gälla än 40 dB(A) i ”tysta områden” på landsbygden.
- α Att Oryd ska klassas som sammanhållen eller spridd bebyggelse på samma sätt som Lida, Närunga, Skogsbygden, Rensvist och Fullestad.

Brevikshult

Landskapsanalys

Det östra delen av Brevikshult är i landskapsanalysen markerad som ”relativt låg tålighet” den västra delen bedöms ha en begränsad påverkan från vindkraft. I samrådsredogörelsen har bedömningen gjorts till ”måttlig tålighet” för hela område 4 Brevikshult, varför?

Höga Naturvärden

En fågelinventering gjord av Naturcentrum AB, berör bl.a området väster och norr om Mjölhult . Fågelinventering visar att vindkraft är olämpligt i stora delar av Mjölhult området. Samma fågelinventering visar också att området söder och öster om Flathult är olämpligt för vindkraft på grund av häckande vindkraftskänsliga fågelarter. När det gäller området öster om Tränningen har Västergötlands Ornitologiska Förening i yttrande för samråd för Vindkraftsparken ”Ornungaskogen” pekat på förekomsten av smålom i ett par sjöar. Eftersom Länsstyrelsen rekommenderar ett skyddsavstånd på 1 km för smålom bör därför huvuddelen av området öster om Tränningen utgå även av detta skäl.

Bollebygd kommun

Bollebygd kommun har klassat området Storeskogen-Gantarås som olämpligt för vindkraft på grund av höga natur- kultur- och landskapsvärden. Området angränsar till Brevikshult och har liknade förutsättningar. Den bedömning som Bollebygds kommun gör för området på sin sida kommungräns ger skäl för att minska område 4 Brevikshult eller till och med kunna motivera att hela området förklaras olämpligt för vindkraft.

E20-området

Den sydvästra delen av området utgå.

Vindhastighet

Den nyare och noggrannare vindkarteringen, som gjordes 2011 av Energimyndigheten, visar att området runt sjön Gasslången och öster om sjön har lägst årsmedelvind i hela kommunen.

Höga Naturvärden

I detta område ingår även den mycket känsliga Vitamossen. Detta framgår tydligt av "Naturinventering på Vitamossen och Kärtaredsmossen i samband med förstärkningsåtgärder på väg 1778 Bälinge-Ön" gjord av Vägverket. Vitamosse bör utgå ur vindbruksområdet.

Vindkraftskänsliga fågelarter, fiskgjuse och storlom, häckar vid Gasslången. Detta bekräftas av en fågelinventering gjort bl.a. 29/5 2012 av Västergötlands Ornitologiska Förening. Länsstyrelsen och Sveriges Ornitologiska Förening rekommenderar ett skyddsavstånd till vindkraft på 1000 meter för dessa arter. Dessutom häckar trana sedan många år vid sjöns Fisklösen i Oryd på gränsen av utpekat förslag. En spelplats för tjäder finns också mitt i den sydvästra delen enligt Naturvårdsföreningen i Alingsås.

Kommentar: Gällande förändringar av föreslagna områden se områdesvisa kommentarer under länsstyrelsens yttrande.

Gällande kommentar om buller se kommentar till länsstyrelsens yttrande

Gällande kommentarerna om landskapsanalys, fotografier i landskapsanalysen visar nyligen uppförda vindkraftverk, de är ej fotomontage utan visar verkligheten. Landskapsanalysen visar på ett övergripande sätt var landskapet har låg, måttlig eller hög tålighet för etablering av vindkraft. Analysens resultat är en sammanvägd bedömning hur de element som landskap består av påverkas. Hur karaktären av ett värdefullt område bedöms förändras till är stora delar beroende på om det byggs ett eller flera vindkraftverk snarare än om det är 150 eller 200 meter högt. Storleken på verken har viss betydelse för synbarheten i landskapet men är också beroende av exempelvis skogsridåer, höjder, eventuella verks placering nära branter eller längre in på höjdplataer. Vindbruksplanen är ett tillägg till översiktsplanen och frågan om vilka områden som är möjliga för vindbruk har studerats på en övergripande nivå. På denna nivå bedöms den gjorda landskapskaraktäriseringen utgöra ett tillräckligt gott underlag för fortsatt planering. I de detaljerade studier som tas fram vid utredning och projektering av områden får en slutlig bedömning göras av var och hur det är lämpligt att placera vindkraftverk. De fortsatta studierna kan då ta hänsyn till den verkliga höjden vindkraftverken är planerade att få.

Planhandlingen använder av samma definition av samlad bebyggelse som används i ÖP 06. För Vårgårda kommuns del är det viktigt att det fortsatt ska vara möjligt att bo på landet. I den analys som gjorts när områdena lämpliga för vindbruk tagits fram har hänsyn tagits till områden utmed allmänna vägar med bebyggelsestryck vilket i praktiken innebär att det bedöms olämpligt att förlägga vindkraftverk inom 1000 meter från Oryd, Kärtared och Ornunga. Asklanda räknas redan som samlad bebyggelse. I analysen har ett avstånd om minst 1000 meter satts av till närmsta område lämpligt för vindbruk för att en fortsatt samhällsutveckling ska vara möjlig.

Kompletterande kartunderlag tas fram inför utställningen där fakta kring fåglar, nya vindkartering och andra höga naturvärden visas.

Föreslagna justeringar som görs av området Brevikshult kommer att innebära att de naturvärden som beskrivs i yttrandet ej påverkas eller påverkas i betydligt mindre omfattning.

Gällande föreslagna förändringar på E20-området utgår strandskyddat område runt sjön. Vidare tillståndsansökan får påvisa om fågellivet vid Gasslången påverkas eller inte.

12. Folkpartiet Liberalerna-Vårgårda kommun

Vi anser vindkraft kan vara ett värdefullt och miljövänligt komplement till vår bas av elproduktion. Däremot anser vi att det är självklart att utbyggnaden måste ske på ett klokt och ansvarskännande sätt där alla aspekter belyses och diskuteras.

Folkpartiet anser att stycket ”Bakgrund” innehåller flera påståenden och uppfattningar som vi ställer oss frågande inför.

- a Att vindkraften skulle minska koldioxid utsläppen
- a Att kommunen har stora arealer med brukad skog där utrymme för vindkraft kan finnas.
- a Att vindkraft utgör en viktig produktionsgren... ..ekonomisk komplement till skogs- och jordbruk... ..bibehållen levande landsbygd.

Vi anser även att bygglov inte bör beviljas innan en politisk diskussion förts och vindbruksplanen antagits.

I första meningen under rubriken ”syfte” står: ”Syftet med vindbruksplanen är att få fram underlag för en strukturerad utbyggnad av vindkraft i Vårgårda.” Denna mening kan tolkas som kommunen vill få till stånd en sådan utbyggnad, medan vi tycker planens syfte är att ge vägledning inför prövning av vindkraftsärenden (vilket beskrivs på ett bra sätt i fortsättningen av stycke 1.2)

I plantexten står det att ”områden är viktiga att skydda mot åtgärder som kan motverka större vindkraftsetableringar inom området”. Folkpartiet tycker det är fel att ”död hand” läggs över stora områden som kanske aldrig kommer att bebyggas med vindkraftverk.

Under rubriken ”riktlinjer och rekommendationer” anser att försiktighetsprincipen bör råda och mer än 500 meter avstånd till enstaka bostäder bör gälla.

Beträffande de fem områdena som pekas ut som lämpliga för vindkraft har vi valt att studera Brevikshult närmare. Vi anser att sakskaalen som anges i Landskapsanalysen talar emot en etablering i detta område. Folkpartiet föreslår att Brevikshult (område 4) ej skall anges som lämpligt område för vindkraft. Vår uppfattning rent generellt är att vindkraftverk (och annan större industri- eller infrastrukturbyggnad) i första hand bör lokaliseras i områden som redan är exploaterade.

Kommentar: Texten under rubriken ”Bakgrund” ändras påpekade synpunkter tas i beaktande.

Som det även framgår av Folkpartiets synpunkt nämns att planens syfte är att ge vägledning inför prövning av vindkraftsärenden, vilket får ses som tillräckligt för att inte misstolka första meningen.

Områden som bedömts lämpliga för en utbyggnad av vindkraft är sådana områden som inte är aktuell för annan bebyggelseutveckling. Plankartan har dessutom reserverat områden som är direkt olämpliga för vindkraft där det är intressant för annan typ av bebyggelse.

I planförslaget har en buffertzona på 500 meter utförts kring varje enskilt hus som ett steg i analysens fyra steg för att peka ut lämpliga områden. Även om 500 meter är satt som buffertzona ska lagar, regler och riktlinjer följas. Exempelvis ska bullervärdet 40dB(A) klaras vid bostad. När det finns intresse för en etablering får exploatören redovisa att och på vilket sätt lagar, regler och riktlinjer följs och uppnås. Med andra ord kan det visa sig att det behövs mer än 500 meter för att exempelvis klara bullervärdet.

I Vårgårda kommun finns många bostadshus placerade utmed större bilvägar och järnvägen därför är inte fler områden utpekade utmed de större vägarna och järnvägen.

Gällande förändringar av Brevikshultsområdet se områdesvisa kommentarer under länsstyrelsens yttrande.

Grannkommuner

13. Essunga kommun

Har inget att erinra mot förslaget

14. Alingsås kommun

I planförslaget anges fyra områden där vindkraft anses vara lämpligt som gränisar mot Alingås kommun. För dessa områden är det viktigt att visuellt påverkan mot Alingås kommun visas på ett tillfredställande sätt. Det är idag svårt att bedöma hur dessa områden kan påverka Alingås kommun och det är därför viktigt att vid utbyggnad av vindkraft tydligt illustrera med fotomontage hur verken blir synliga från Alingsås kommun.

För område 4 Brevikshult är det viktigt att visa särskild hänsyn till de naturvärden i området för att miljöpåverkan i följd av vindkraft ska bli så liten som möjligt. Inom området finns fågelarter som ingår i Natura 2000 och som sannolikt kräver särskild hänsyn. Området ingår i ett större opåverkat område som sträcker sig in i Alingsås kommun. Ekologiskt särskilt känsliga områden finns i Tillfällan, Vran samt kring Isasjön. Dessa bedöms inte påverkas av föreslaget område lämpligt för vindkraft.

I övrigt noteras att den analys och de ställningstaganden som lett fram till planförslaget är tydligt redovisade.

Samrådsförslag till Vindbruk-Tematiskt tillägg till översiktsplan 2006 för Vårgårda kommun tillstyrks under förutsättning att ett tillägg görs i planförslaget om att samråd ska ske med grannkommuner vid etablering av vindkraftverk nära kommungränsen.

Kommentar: Noteras, under de områdesvisa rekommendationer som finns i planen anges att om vindkraftverk förläggs inom 2 km kommungränsen bör samråd ske med berörd kommun.

15. Bollebygds kommun

I samrådshandlingen för Vårgårda kommuns tematiska tillägg till ÖP 2006, vindbruk anges att Bollebygds kommun har två områden som är lämpliga för vindbruk vid kommungränsen mot Vårgårda. Det stämmer inte. Enligt Bollebygds kommuns tematiska tillägg för vindbruk antaget av kommunfullmäktige 2011-11-24 §159, utgörs hela norra delen av Bollebygds kommun norr om länsväg 180 av olämpligt område för vindbruk.

Anledningen till att området bedöms som olämpligt är att det har stora sammanhängande naturvärden, våtmarksområden samt bevarandevärda odlingslandskap. Området bedöms även ha en låg visuell tålighet mot

vindkraftverk i den landskapsanalys som genomfördes i samband med det tematiska tillägget. Vidare anges området i översiktsplan, ÖP02, som ett av kommunens opåverkade områden. Dessa värden bedöms inte av Bollebygds kommun som förenliga med vindbruk.

I Vårgårdas tematiska tillägg till ÖP 2006, vindbruk bör det klargöras att Bollebygds kommun ställer sig negativt till vindkraftverk i området närmast kommungräns mot Vårgårda kommun. Bollebygds kommun anser att det är av stor vikt att kommunens ställningstagande framkommer korrekt eftersom det innebär att kommunerna inte har en gemensam syn på vilken markanvändning som förespråkas eller vilka värden som ska bevaras i gränsområdet.

I Bollebygds kommuns tematiska tillägg till ÖP02 anges Töllsjö-Slätthult och Älmåsaberget som de mot Vårgårda kommun närmsta lämpliga områden för vindbruk. Töllsjö-Slätthult är beläget på ett avstånd om cirka fyra kilometer från kommungränsen och avskiljs tydligt mot ovan nämnda värden av länsväg 180.

Att Vårgårda tvärt emot Bollebygds kommun anger området närmast kommungränsen som lämpligt för vindkraftsetableringar ses som olyckligt eftersom kommunenser gränsområdet som en sammanhängande enhet som inte bör brytas upp fragmenteras av storskaliga anläggningar som kan utgöra en betydande påverkan på landskapsbilden. Bollebygds kommun gör bedömning att det finns risk att vindkraftverk i det föreslagna lämpliga området Brevikshult kan inkräkta på områdets helhetsvärden, vad gäller natur, landskapsbild och det upplevda opåverkade.

Om det finns meningsskiljaktigheter om markanvändning finns risk att de värden som Bollebygds kommun vill värna om ändå kan gå förlorade. I Bollebygds kommuns ÖP 2002 anges även att stora opåverkade områden som är av riksintresse för naturvård eller i övrigt utgör värdefulla naturområden ska skyddas. Skogsbygden/Västgöta fjällar i norra delen av Bollebygds kommun är ett sådant stort område som delar med Vårgårda och Borås kommun. Området utgör riksintresse för naturvården och karakteriseras bland annat av stora skogsområden, en del stora våtmarker, och ett rikt fågelliv.

Bollebygds kommun ser att det finns en risk att befintliga bostäder i Bollebygds kommun kan få överskridande bullernivåer om vindkraftverk placeras nära kommungränsen.

Bollebygd vill slutligen framhålla att det är angeläget att det finns en gemensam syn på den förespråkade markanvändning vid kommungräns.

Kommentar: Planen justeras så att innehållet i Bollebygds vindbruksplan beskrivs korrekt.

Under de områdesvisa rekommendationer som finns i planen anges att om vindkraftverk förläggs inom 2 km kommungränsen bör samråd ske med berörd kommun.

Justeringar görs i avgränsningen av de föreslagna områden som ligger i mot kommungränsen så att en rimlig bostadsutbyggnad ska vara möjlig på egen tomtmark i grannkommunen.

Gällande de värden som finns i Skogsbygden/Västgöta fjällar görs en förnyad bedömning av områdesavgränsningen vilket kommer innebära att värdekärnan i området ej bedöms påverkas i någon större omfattning.

Se vidare under kommenterar till länsstyrelsens yttranden gällande enskilda områden.

Föreningar, klubbar m.fl.

16. Naturskyddsföreningen Vårgårda

Föreningen finner att den aktuella samrådshandlingen är väl genomarbetad och belyser de olika aspekterna på ett bra sätt för etablering av vindkraft. Föreningen är positiv till vindkraftverk men betonar vikten av att inverkan på människors livsmiljö minimeras vid etablering av vindkraft. Vi vill också betona vikten av noggranna inventeringar av växt- och djurliv och att hänsyn tas till dessa för att minimera påverkan vid etableringen av vindkraft.

Att de fem presenterade områden för etablering av tre verk eller fler är optimal kan diskuteras. Det framgår ej hur man har funderat kring att exkludera etablering kring redan belastade områden med buller såsom utmed alla större bilvägar och järnvägen i kommunen.

Föreningen har inget att erinra om de föreslagna områdena 1-3 och nummer 5. Däremot nummer 4, som till stor del är Häradsallmanningen Brevikshult, vilket också till stora delar är riksintresse för naturvård anser vi vara mycket olämplig för etablering av vindkraftsparker.

Under rubrik 2.2.7 bör det påtalas att om ett verk havererar skall det repareras till full drift eller om skadan anses ej motiverad att återställa, skall verket avvecklas inom rimlig tid.

Kartan på sid 25 bör kompletteras med Vårgårda kommuns planerade fem områden för att få en bra översikt hur det ligger i förhållande till grannkommunernas planerade områden. På sid 29 bör kartbilden över vindkarteringen redovisa den senaste mätningen.

Kommentar: Noteras, gällande Brevikshult se kommentar till länsstyrelsens områdesvisa yttrande.

17. Svältornas fornminnesförening

Sveriges hembygdsförening (SHF) som Svältornas Fornminnesförening tillhör arbetar för att bevara och göra kulturarvet i Sverige tillgängligt. SHF har ingen uttalad policy om vindkraft men en allmän policy för hållbar samhällsutveckling. SHF arbetar för ett ökat skydd för skogen som

kulturmiljö. Framförallt är det skogsnäringen som orsakar skador men man kan befara att vindkraftsutbyggnad i skog kan få likartade följder.

Vad gäller avsnitt 4.1.1 Riksintresse för naturvård ser vi det som angeläget att kulturlandskap av riksintresse värnas och anser att gränsen för område 3, föreslaget som lämpligt för vindbruk behöver justeras så detta uppfylls.

Avsnitt 5.1 saknas Ornunga i uppräknningen av sammanhållen bebyggelse.

Plankartan på sid 4 behöver uppdateras så den överensstämmer med föreslagna riktlinjerna. Området ej lämpligt för vindbruk behöver utvidgas öster om Asklanda och Runt Landa kyrka till 1000 meter i enlighet med riktlinjerna.

Kartan över riksintresse för naturvärden sid 20 finns en markering med beteckningen ”Obetydligt opåverkade områden”. Denna behöver förtydligas.

I avsnitt L sid 38 används beteckningen Ornungskogen. Denna skog ligger visserligen i Ornunga socken men området betecknas Stora Svältan. Ornungskogen ligger i Närunga socken öster om Brevikshults häradsallmanning delvis inom område 4 på plankartan sid 4. Beteckningarna på sid 44 borde överensstämma med de beteckningar som används i texten i avsnitt 5.3.

Kommentar: En översyn av gränserna mot område tre är nödvändig då Försvaret redan har pågående verksamhet i området. Kvarstående delar av området bedöms vara så små att det inte längre bör användas för placering av gruppstationer av vindkraftverk. En översyn av områdets avgränsning är också lämplig då länsstyrelsen yttrat sig angående befarad påverkan på område som är av riksintresse för naturvärden.

Område 3 utgår från planförslaget enligt Försvarmaktens synpunkter att Remmene skjutfält fortfarande är ”Intresse för totalförsvarets militära del” och ska därmed så långt som möjligt skyddats.

I kommunens Översiktsplan 2006 nämns att följande bebyggelse i kommunen betraktas som samlade enligt Miljönämndens uppfattning: Vårgårda, Lagmansholm, Bergstena, Östadkulle, Ljurhalla, Närunga, Hol, Horla, Asklanda och Fly. Ornunga ingår inte.

Ett rimligt avstånd till kyrkor är 1000 meter men avståndet kan prövas från fall till fall med hjälp av visualiseringar. Plankartans markering ”Område ej lämpligt för vindbruk” kommer justeras så att det blir 1000 meter kring samlad bebyggelse i vilket Vårgårda kommun inte vill se någon vindkraftsetablering.

Formuleringen ”Obetydligt opåverkade områden” på kartan över riksintresse och naturvärden sid 20 justeras till en tydligare formulering.

Beteckningar och rubriker som redovisas under sid 38 och 44 tillhör Landskapsanalysen och är ett arbetsmaterial som legat till grund till planförslagets utpekade områden. Därför är inte beteckningarna desamma.

18. Stiftelsen Ljungås

Ett av hörnpelarna vid bildandet av Ljungås Naturreservat var att återskapa och bevara en miljö som skall spegla ett 1800-tals skogsbondehemman. Mycket möda har lagt ned för att få husen och ladugården att behålla en sådan prägel. Länsstyrelsen har därefter beviljat Stiftelsens ansökan om byggnadsminnesförklaring beslut 2000-11-29.

Styrelsen för Stiftelsen Ljungås anser att det inte är förenligt med karaktären av detta naturområde att i horisonten se ett antal vindkraftverk i söder och sydöst från gårdstunet. Det är den västra delen av planförslaget område 4 Brevikshult som stör. Därför motsätter sig styrelsen att det etableras en vindkraftspark synligt från gårdstunet i Ljungås.

I övrigt är planen väl genomarbetad och styrelsen har inget, utöver det anförda att erinra mot planen.

Kommentar: Noteras, se även kommentar till länsstyrelsens yttranden gällande Brevikshult.

19. Föreningen Rädda Tränningen

Föreningen Rädda Tränningen anser att vindkraftsindustrier enbart kan byggas i redan kontaminerade områden. Vindkraftsetableringar i t.ex. Brevikshult och Ornungaskogen kommer allvarligt att störa djur och natur. Det är uppenbart att Vårgårda kommun planerar för en massiv industrialisering av tidigare stilla och tysta skogs- och naturområden.

Exempel på stora naturvärden i området är häckande smålom. Det finns även överflygande örnar, falkar, drippsnäppor. Man kan se nattskärar, berguv, törnsångare, mindre hackspett, bivråk, nötkråka. Sårbara eller nästan hotade arter, beroende av en så orörd natur som möjligt. Karaktäristiskt för skogarna är våtmarkerna.

Exempel på kommunens chans- och risktagande är den totala frånvaron av uppgifter om dB(C), lågfrekvent buller samt om ljus olika frekvensområden. I planförslaget saknas också information om den bullerpåverkan flera vindkraftverk tillsammans innebär.

Internationellt syns och hörs krav på att respektavstånd måste vara minst- 2-3 kilometer mellan bostäder och de nya stora vindkraftverk som nu planeras och byggs. Vårgårda kommun menar att det ska räcka med 500 meter mellan enstaka bostäder och vindkraftverk och 1000 meter om det gäller tätort eller sammanhängande bebyggelse. Vårgårda kommun förefaller inte vara medveten om det faktum att nu existerande rekommendationer beträffande respektavstånd är relaterade till betydligt mindre vindkraftverk än de som planeras. Siffrorna är absolut inte relevanta! Kommunens bedömningar har resulterat i en planering behäftad med svåra brister.

Fem områden pekats ut som lämpliga för gruppstationer och enstaka vindkraft. Inom dessa områden ska ny bebyggelse undvikas. Ska detta tolkas som att det

helt enkelt inte är lämpligt att bo i närheten av vindkraftverk? Att kommunen i grund och botten är fullkomligt medveten om problem som mörkas i vindbruksplanen

Det är märkligt och svårt att förstå varför landskapsanalysens bedömning angående Skogsbygdens/Brevikshult ”låg tålighet” i Vårgårda kommuns planförslag har ändrats till ”Måttlig tålighet”.

Kommentar: Planens rekommendationer till områden lämpliga för vindbruk bygger på en sammanvägning av en rad olika både allmänna och enskilda intressen. För Vårgårda kommuns del är det viktigt att det fortsatt ska vara möjligt att bo på landet. I den analys som gjorts när områdena lämpliga för vindbruk tagits fram har hänsyn tagits till områden utmed allmänna vägar med bebyggelsestryck. Dessa områden där en fortsatt bostadsbebyggelse kan förväntas, sammanfaller eller ligger i närheten av befintliga verksamhetsområden eller nära vägområden. Skulle dessa områden pekats ut som lämpliga för vindbruk skulle det förhindra en önskvärd bebyggelseutveckling i Vårgårda kommun.

I planförslagets analys har en buffertzona på 500 meter utförts kring varje enskilt hus som ett steg i analysens fyra steg för att peka ut olämpliga områden. Även om 500 meter är använt ska lagar, regler och riktlinjer följas. Exempelvis ska bullervärdet 40dB(A) klaras vid bostad. När det finns intresse för en etablering får exploatören redovisa att och på vilket sätt lagar, regler och riktlinjer följs och uppnås. Med andra ord kan det visa sig att det behövs mer än 500 meter för att exempelvis klara bullervärdet. Se även kommentaren till länsstyrelsens yttrande gällande buller.

Översiktplanens roll är att visa på den övergripande användningen av kommunens mark- och vattenytor. Om kommunen önskar använda vissa områden för vindbruk är att det inte är lämpligt att bygga bostäder inom eller i närheten av dessa. I närheten av de områden som anses lämpliga för vindkraftsetableringar kommer det vara olämpligt att bygga bostäder som kan störas av exempelvis buller och skuggor.

Vindbruksplanen föreslår inget område vid Ornungaskogen som lämpligt för grupsationer av vindkraft. Även om intresse funnits bedöms detta som olämpligt i den tillhörande landskapsanalysen. Vidare så ligger Ornungaskogen vid en allmän väg med bebyggelsestryck och är även ur detta perspektiv olämpligt.

Gällande naturvärden inom Brevikshultsområdet föreslås att en justering görs av områdesavgränsningen så att de kärnvärden som finns inte riskerar att påverkas negativt, se vidare under kommentarer till länsstyrelsens områdesvisa yttrande gällande Brevikshult.

20. Skogsbygdens hembygdsförening

Vi i Skogsbygdens hembygdsförening undrar hur torpet Lafsan kommer påverkas om det blir en vindkraftspark i dess närhet. Kommer vi att kunna nyttja torpet i samma utsträckning som vi gör idag utan att bli störda?

Kommentar: Torpet ligger ca 500 meter från samrådets avgränsning för Brevikshult. I och med att Brevikshultsområdets avgränsning föreslås förändras kommer avståndet eventuellt öka ytterligare något.

I tillståndsprocessen som föregår en eventuell etablering av en gruppstation för vindkraft får påvisas den omgivningspåverkan som en sådan gruppstation kan ge och om det behöver göras åtgärder för att förhindra t.ex. störningar i form av buller och skuggbildningar.

21. MOTVIND-Skogsbygden 2012-07-30

Yttrandet från motvind är 60 sidor långt och består av ca 233 frågor/krav. Yttrandet kan fås i sin helhet på bygg- och miljökontoret.

De krav som framförs kan sammanfattas med att man anser att området Brevikshult ska utgå med hänsyn till att det:

- α Ej är samstämmigt med lokala miljömål som finns angivna i ÖP 2006.
- α Ger negativ påverkan på landskapsbilden
- α Att vindkraftsverksetableringar inom Brevikshultområdet kan ge bullerpåverkan i ett ”tyst område”
- α Riksintresseområde för naturvård riskerar att påverkas negativt
- α Våtmarksområden riskerar att påverkas negativt.

Föreningen anser vidare att minsta avstånd till bostad ska baseras på vindkraftverkens totalhöjd.

Föreningen framför krav på ändringar i handlingen rörande formuleringen att Brevikshultsområdet ligger i anslutning till ett område med höga naturvärden.

Föreningen ställer krav på att alla känsliga områden undantas etableringar av vindkraft.

Kommentar: De synpunkterna som framförs noteras. Yttrandet är till sin omfattning för stort för att varje enskild fråga ska kunna kommenteras inom ramen för denna handling.

En översyn kommer att göras av Brevikshultsområdets avgränsning inför utställningsskedet av planen där delar av föreningens yttrande tillmötesgås. Se vidare under de områdesspecifika kommentarerna under länsstyrelsens yttrande.

I övrigt kan sägas att vindbruksplanen är ett tillägg till översiktsplanen och frågan om vilka områden som är lämpliga för vindbruk eller inte har studerats på en övergripande nivå. En avvägning mellan offentliga och enskilda intressen ligger till grund för den bedömning som görs om huruvida ett område bedöms som lämpligt eller inte för vindkraftsetablering. Översiktsplanen är ett politiskt dokument som ska visa kommunens vilja gällande grunddragen i hur mark- och vattenområden inom kommunen ska användas. I mer detaljerade studier som får tas fram i och med att det blir aktuellt att projektera områden får en slutlig bedömning göras av var och hur det är lämpligt att placera vindkraftverk.

PRIVATPERSONER

22. Jörgen och Lillian L. 2012-05-24

Vill protestera att det skall byggas vindkraftverk så nära oss. Har flyttat ut till Näs för att få lugn och ro och slippa onödiga ljud och massa extra trafik. Hoppas att ni kan finna andra lämpligare platser för era vindkraftverk.

Kommentar:

Vindbruksplanen är ett tillägg till översiktsplanen. Syftet med vindbruksplanen är att vara ett underlag till en strukturerad utbyggnad och ge riktlinjer för hur vindkraftsetableringar kan anpassas till landskapet och andra markanvändningsintressen. Fastigheten som berörs ligger mitt emellan område 5 E20-området och område 4 Brevikshult i vindbruksplanen. Det är ca 3-3,5 km till varje område.

23. Trettioåtta påskrifter, Brevikshult mellan datumen 2012-06-19 och 2012-07-31

Vi är mycket oroliga för att närmiljön i område nummer 4 ”Brevikshult” allvarligt kommer att ta skada genom de ingrepp som man kommer att göra i naturen om man bygger nya vägar, fundament etc. Vi är också oroliga över störningar i form av ljud, ljus och skuggor som dessa verk genererar.

Vi vet att föreningen ”MOTVIND Skogsbygden” har avgett ett mera utförligt yttrande och vi delar fullständigt de värderingar och yrkanden som föreningen uttalat i detta yttrande.

Kommentar: Noteras, se även områdesspecifika kommentarer angående området Brevikshult under länsstyrelsens yttrande

24. Fyrtiofyra påskrifter Oryd 2012-07-18 samt fyrtiotre påskrifter Kärtared 2012-07-18

Vill att Oryd och Kärtared skall klassificeras som sammanhållen eller spridd bebyggelse. Lind och Nårunga ingår på sid 26 bland de orter som räknas som sammanhållen bebyggelse. Om man ser på bebyggelsens storlek i Lida och Nårunga, så finner man att här ligger ca 20 villor/hur/gårdar inom en radie på ca 500 meter. Skogsbygden ingår på sid 26 bland de orter som räknas som spridd bebyggelse. Även i Skogsbygden finner man inom en radie på 500 meter ca 20 villor/hus/gårdar. Vi som har undertecknat denna skrivelse anser att Oryd och Kärtared skall klassificeras som en sammanhållen eller alternativt spridd bebyggelse på samma sätt som exempelvis Lida, Nårunga och Skogsbygden. Detta innebär att samma skyddsavstånd skall gälla för Oryd som för andra orter med sammanhållen/spridd bebyggelse.

Kommentar: Planhandlingen använder av samma definition av samlad bebyggelse som används i ÖP 06. För Vårgårda kommuns del är det viktigt

att det fortsatt ska vara möjligt att bo på landet. I den analys som gjorts när områdena lämpliga för vindbruk tagits fram har hänsyn tagits till områden utmed allmänna vägar med bebyggelsestryck. Det innebär att det bedöms olämpligt att förlägga vindkraftverk inom 1000 meter från Oryd, Kärtared och Ornunga. Asklanda räknas redan som samlad bebyggelse. I analysen har ett avstånd om minst 1000 meter satts av till närmsta område lämpligt för vindbruk för att inte förhindra en fortsatt samhällsutveckling.

25. Rolf E. m.fl. 2012-07-23

Vi vet att föreningen ”MOTVIND Skogsbygden” har avgett ett mera utförligt yttrande och vi delar fullständigt de värderingar och yrkanden som föreningen uttalat i detta yttrande.

Våra synpunkter är följande: Med vetskap om vad man kommit fram till i gjord landskapsanalys så kräver vi

- α att områden som i landskapsanalysen bedöms ha en relativt låg tålighet för vindbruk inte pekas ut som lämpligt område för vindbruk av Vårgårda kommun. Det man i landskapsanalysen har kommit fram till är att i den västra delen av området är grupper av vindkraftverk möjliga eftersom terrängen och skogen kan vara avskärmande.
- α För att skydda våtmarkerna ska det område som Vårgårda kommun föreslår som lämpligt för vindbruk i sin vindbruksplan inte ligga ens i närheten av dessa våtmarker för att bl.a. garantera hydrologin i området.
- α Att hela myrskyddskomplexet 1009668, Västgöta fjällar tas bort som ett lämpligt område och klassas som ”ej lämpligt för vindbruk”.
- α Att hela riksintresseområdet (Riksintresse för Naturvård), NRO14139 Skogsbygden, tas bort som ett lämpligt område för vindbruk i Vårgårda kommun och istället klassas området som ”ej lämpligt för vindbruk” i sin vindbruksplan.
- α Att Vårgårda kommun tar hänsyn till de områden som idag klassas som tysta områden av Länsstyrelsen i sitt fortsatta arbete med vindbruksområden så att dessa områden även i framtiden klassas som tysta.
- α Att Vårgårda kommun tar fram aktuell fakta om fågellivet i alla de utpekade områden och därefter gör upp nya områden där hänsyn har tagits till fågellivet. Fågelfaunan i Brevikshultsområdet har inventerats av Naturcentrum AB. Området har höga värden enligt bifogad karta.
- α Att kommunen kan garantera oss som boende kommer att kunna bo kvar utan att ta skada av eventuella vindkraftverken.
- α Att Vårgårda kommun i sin vindbruksplan skriver in ett respektavstånd från verk till närmsta fastighet där kommunen med alla

säkerhet kan garantera att inte någon människa tar skada av varken ljud eller skygga från vindkraftverken.

- α Att Vårgårda kommun ställer krav på att alla vindkraftsprojektörer som vill projektera i skoglig miljö i kommunen använder sig av den markråhetslängd som anpassad för den miljö man ska projektera i.
- α Att Vårgårda kommun ställer krav på att vindkraftsprojektörerna lämnar ut ALL data som krävs för att göra ljud- och skuggberäkningar. Det gör de inte idag. Detta ska skrivas in i vindbruksplanen under en egen rubrik.

Sammanfattning av kraven blir att i den västra delen av område 4 Brevikshult finns det möjlighet att uppföra 1-2 verk, se bifogad karta. Dock har ingen hänsyn tagits till respektavstånd från vindkraftverk till närmaste fastighet i detta krav utan enbart till naturmiljön och fågelfaunan.

Kommentar: Vindkraftsplanen är ett tillägg till översiktsplanen. Planförslaget beskriver de risker som hänger ihop med vindkraftsetableringar på ett övergripande sätt. I samband med prövning till varje enskilt vindkraftsärende kommer mer detaljerade undersökningar att utföras. Det kan som exempel vara krav på ornitologiska inventeringar i områden där det är befogat.

Gällande Brevikshultsområdet och de naturvärden som finns inom området se kommentaren till länsstyrelsens yttrande gällande Brevikshult.

26. Två fastighetsägare i Skogsbygden 2012-07-25

Vi motsätter oss bestämt av byggandet av Eolus vindparker på grund av hälsa, trygghet och välbefinnande. Vi har flyttat från storstans tempo till Skogsbygdens stillhet och lugn. De av Eolus planerade vindkraftverk motsvarar var för sig ett 60- våningshus på höjden och tillika ett 30- våningshus på bredden. Med Eolus planer förvandlas sköna naturområden till bullrande industriområden.

Kommentar: Vindkraftsplanen är ett tillägg till översiktsplanen. Syftet med vindbruksplanen är att vara ett underlag till en strukturerad utbyggnad av vindkraftsetableringar. Planförslaget beskriver de risker som hänger ihop med vindkraftsetableringar på ett övergripande sätt. I samband med prövning till varje enskilt vindkraftsärende görs däremot mer detaljerade undersökningar. Gällande lagar, regler och riktlinjer ska följas.

Angående bullerstörningar från vindkraftverk hänvisas till Naturvårdsverket som anger i sina riktlinjer att buller från vindkraftverk inte får överskrida ekvivalent ljudnivå 40dB(A) under någon del av dygnet momentan ljudnivå 55 dB(A) vid bostäder. Efter remissvar från Länsstyrelsen justeras plantexten plantexten från att 40dB(A) ska gälla vid hävdad tomtplats till att gälla vid bostad enligt etablerad rättspraxis.

Gällande Brevikshultsområdet och de naturvärden som finns inom området se kommentaren till länsstyrelsens yttrande gällande Brevikshult.

27. Peter och Magdalena E. 2012-07-25

Beskriver och hänvisar till följande krav, se nedan. För övrigt hänvisar de till frågor och krav som beskrivs i yttrandet från föreningen MOTVIND-Skogsbygden

Krav:

- α Att Vårgårda kommun i sin vindbruksplan stryker stycket under rubriken "Bakgrund" där vindkraften anges som en ren energikälla som minskar koldioxidutsläpp.
- α Att Vårgårda kommun i sin vindbruksplan anger ett respektavstånd mellan bostad och vindkraftverk som baseras på vindkraftverkets totalhöjd. Detta avstånd ska vara 6x vindkraftverkets totalhöjd.
- α Att kommunen tar reda på fakta kring buller, ljudets egenskaper samt i sin vindbruksplan kräver att vindkraftsprojektörer öppet redovisar samtliga sina beräkningar avseende ljud- och skugginverkan på omgivningen.
- α Att kommunen i sin vindbruksplan beaktar och belyser områden klassade som Tyst område och /eller områden med lågt bakgrundsljud och ej föreslår sådana områden som lämpade för vindbruk.
- α Att kommunen på största allvar beaktar effekter av lågfrekventa buller. Detta är ett ämne som frekvent undviks av vindkraftsprojektörer. Vårgårda kommun bör invänta fortsatta forskningsresultat och erfarenheter kring detta fenomen och därmed anta en försiktighetsprincip kring vindkraftsetablering.
- α Att Vårgårda kommun avseende på den fakta som beskrivits i vår skrivelse stryker område 4 Brevikshult.

Kommentar: Plantexten under rubriken "Bakgrund" justeras.

Angående bullerstörningar från vindkraftverk hänvisas till Naturvårdsverket som anger i sina riktlinjer att buller från vindkraftverk inte får överskrida ekvivalent ljudnivå 40dB(A) under någon del av dygnet momentan ljudnivå 55 dB(A) vid bostäder. Vid avståndsbedömningar utgår man från bullervärdet. Vilket bullervärde det blir på en plats varierar med områdets förutsättningar gällande markbeskaffenhet, höjd på verk m.m. Därför är det svårt att skriva att ett generellt skyddsavstånd alltid ska hållas.

I analysen har ett område med en radie på 500 meter buffrats bort för att få en utgångspunkt var det kan vara lämpligt med en vindkraftsetablering. Efter remissvar från Länsstyrelsen justeras plantexten från att 40dB(A) ska gälla vid hävdad tomtplats till att gälla vid bostad enligt etablerad rättspraxis.

Förutsatt att riktvärdet utomhus vid bostadens fasad, 40 dBA, och Socialstyrelsens riktvärden för lågfrekvent buller inomhus är uppfyllda är det dock inte troligt att allvarliga störningar till följd av lågfrekvensbuller från vindkraft är att vänta i framtiden enligt rapport "Kunskapssammanställning om infra- och lågfrekvent ljud från vindkraftsanläggningar: Exponering och hälsoeffekter" framtagen till Naturvårdsverket.

Kommunen följer utvecklingen vad gäller forskning om buller och störningar från vindkraft. Gällande Brevikshultsområdet och de naturvärden som finns inom området se kommentaren till länsstyrelsens yttrande gällande Brevikshult.

28. Åsa och Lennart C. 2012-07-25 Marie och Jan L 2012-07-31

Vi är mycket oroliga att boendemiljön kommer påverkas mycket negativt av en etablering i Brevikshult. Vi är oroliga för störningar i form av ljud, ljus och skuggor som dessa verk genererar samt ingrepp i naturen när man bygger vägar, fundament etc. 40dB(A) i ett för övrigt tyst område blir en kraftig störning. Ljudkaraktären med pulserande ljud blir mycket genomträngande och kommer ständigt finnas närvarande.

Vi vet att föreningen MOTVIND-Skogsbygden har avgett ett mera utförligt yttrande, och vi delar fullständigt de värderingar och yrkanden som föreningen uttalat i detta yttrande.

Kommentar: Se kommentar till länsstyrelsens yttrande gällande Brevikshult och kommentar under rubriken buller i länsstyrelsens yttrande.

29. Ingela O. 2012-07-26

Jag anser inte att området Brevikshult i vindbruksplanen kan anses vara lämpligt utifrån den bedömning som finns beskriven i planen. Större delen ingår i riksintresse för naturvård och det berörs av fågelarter som ingår i Natura 2000. Området ligger i ett storskaligt skogslandskap med flera mindre sjöar och mycket våtmarksområden med höga naturvärden. I området där det finns stora öppna våtmarker innebär en vindkraftsutbyggnad en stor påverkan på landskapsbilden. Jag anser att kommunen bör placera vindkraftverk på områden som har större tålighet för en exploatering.

Kommentar: Se kommentar till länsstyrelsens yttrande gällande Brevikshult.

30. Etthundratre påskrifter närboende i Skogsbygden 2012-07-31

Vi som är närboende till den projekterade vindkraftsanläggningen på Västra delen av Brevikshult område 4 vill gärna dela med oss hur vi upplever att eventuellt få 13 stycken 180-meter vindkraftverk som närmaste grannar. Vi har valt att bo i ett område med vacker natur med höga naturvärden, en avstressande tyst miljö med goda möjligheter till rekreation, närhet till jakt, fiske och bärplockning m. fl. Naturnära aktiviteter och upplevelser. Dessa faktorer påverkar värdet av vår livskvalité, värdet på våra fastigheter och möjligheten till inkomst utifrån dessa förutsättningar. Det borde gå att hitta andra platser, som inte påverkar boende och natur på ett lika dramatiskt sätt.

Vid ett eventuellt uppförande av en vindkraftsanläggning av denna dimension kommer man att behöva bygga vägar och stora vändplatser, skapa bergtäkter, dika ur mossar och kära mängder av transporter för att överhuvudtaget få verken på plats. Detta är ett jätteingrepp på

naturområdet i sig, och under byggnationen kommer givetvis bullernivån stiga rejält och våra möjligheter att nyttja området för friluftsliv, skogsbruk, jakt och fiske m.m. att begränsas till stor del.

Vindkraftverken skapar ett spektra av både låg- och högfrekventa ljud. Det lågfrekventa ljudet uppfattas inte lika lätt som det högfrekventa ljudet och det är inte helt utrett hur det påverkar vår hälsa rent fysiskt. Dom nya verk som uppförs idag har en högre andel lågfrekvent ljud än dom äldre varianterna. Det svischande ljud, som många av oss kommer att höra dagligen är svart att vänja sig vid enligt forskarna och uppfattas ännu tydligare i tysta miljöer. Gränsen går idag vid 40dB(A) och ljudet fördubblas rent fysiskt om man lägger till ytterligare ett verk fast mänskliga örat uppfattar det som ytterligare 3 dB(A). Lägger vi då till 13 verk och $10+3+3$.etc är vi snart uppe i närmare 80dB(A).

Ytterligare olägenheter för oss närboende kommer att blir skuggningar och ljusstörningar.

Vi hoppas att få behålla tystnaden, artrikedomen inom både flora och fauna samt en härlig grannsamja i bygden.

Förutom miljöförstöringen känns det som vi kommer få ta en rejäl ekonomisk smäll i och med en eventuell vindkraftsetablering .Det kommer bli svårt att sälja fastigheter. Familjer som belånat sina fastigheter högt riskerar en värdeminskning i bankens ögon och kan hamna i en situation där banken kan kräva återbetalning av lån eftersom säkerheten i fastigheten sänkts. Småskaliga företagsamheten inom turist- och bygd nära verksamheter begränsas starkt eftersom naturupplevelsen går om intet.

Vi hoppas att Vårgårda kommun och Länsstyrelsen ser fördelarna med att varsamt hantera denna unika miljö, som istället kan bidra till att fler bosätter sig i den goda kommunen, som tar hänsyn till både miljö och medborgare.

Kommentar: Vindkraftsplanen är ett tillägg till översiktsplan och därmed inget juridiskt bindande dokument som medger ersättning. Ersättning kan däremot begäras i det enskilda vindkraftsärendet enligt miljöbalkens bestämmelser.

Angående bullerstörningar från vindkraftverk hänvisas till Naturvårdsverket som anger i sina riktlinjer att buller från vindkraftverk inte får överskrida ekvivalent ljudnivå 40dB(A) under någon del av dygnet momentan ljudnivå 55 dB(A) vid bostäder. Efter remissvar från Länsstyrelsen justeras plantexten från att 40dB(A) ska gälla vid hävdad tomtplats till att gälla vid bostad enligt etablerad rättspraxis.

Enligt rapport "Ljud från vindkraftverk" av Naturvårdsverket är det känt att vindkraftverk, på vilka rotorn är placerad i lä om tornet kan ge ett kraftigt lågfrekvent dunkande ljud. Aggregat med läplacerad rotor är därför mycket sällsynta numera. Gjorda studier har visat att även vissa aggregat med lovartplacerad rotor kan ge likartade störningar. Europeiska maskintillverkare är medvetna om detta och därför är detta fenomen sällsynt i Sverige. Förutsatt att riktvärdet utomhus vid bostadens fasad, 40 dB(A), och Socialstyrelsens riktvärden för lågfrekvent buller inomhus är uppfyllda är det dock inte troligt att allvarliga störningar till följd av lågfrekvensbuller från vindkraft är att vänta i framtiden enligt rapport "Kunskapsammanställning om infra- och lågfrekvent ljud från vindkraftsanläggningar: Exponering och hälsoeffekter" framtagen till Naturvårdsverket.

Vid en ansökan om en vindkraftsetablering ska bullerberäkning utföras enligt praxis. Vid bostad får inte bullret överskrida ekvivalent ljudnivå 40 dB(A).

Enligt Boverkets vindkraftshandbok hänger störning av skuggor från vindkraftverk ihop med navhöjd, rotordiameter, solstånd, avstånd, väder, siktförhållanden, vindriktning och topografi. Skuggorna är uppfattbara på ca 1,5 km avstånd, men då endast i form av en diffus ljusförändring. Var den absoluta gränsen går är svårt att avgöra, men erfarenheten visar att på 3 km avstånd uppfattas ingen skuggeffekt. Den faktiska skuggtiden bör inte överstiga 8 timmar per år och 30 minuter om dagen. Där skuggproblem uppträder, kan vindkraftsanläggningen utrustas med styrautomatik som stänger av när risk för störning uppstår.

Höga vindkraftverk måste förses med ljusmarkeringar. Dessa kan störa boende både dag- och nattetid enligt "Vindkraftshandboken". Idag finns inga riktlinjer för störningar men det är viktigt att beskriva vid presentationer, visualiseringar etc detta fenomen så korrekt som möjligt.

Hänsyn ska ta till omgivningens natur- och kulturvärden vid en vindkraftsetablering.

Kommunen följer utvecklingen vad gäller forskning om buller och störningar från vindkraft.

Övriga

31. Fyrstads flygplats (Trollhättan-Vänersborg)

Vindbruksplanen ger tydlig och bra information om flygets påverkan på vindkraftsprojektering. Trollhättan-Vänersborgs flygplats MSA-ytor täcker hela kommunen och har de senaste åren höjts för att underlätta vindkraftsetableringar. Informationen och bilderna på sid 23 och sid 4 bör uppdateras med de nya värdena.

Kommentar: Kartmaterialet och rekommendationerna kommer att ses över inför utställningskedet.

32. Göteborg Landvetter Airport

Samrådshandlingen redovisar på ett bra sätt de olika MSA-ytor som finns för Göteborg Landvetter Airport, Göteborg City Airport, Trollhättan-Vänersborgs flygplats och Såtenäs flygflottilj samt skyddsområde för väderradar i Vara. Swedavia har i dagsläget inga ytterligare synpunkter på det tematiska tillägget utan ber att få återkomma då det finns mer konkreta planer på etablering av individuella vinkraftsparker.

Kommentar: Noteras, kartmaterialet och rekommendationerna kommer att ses över inför utställningskedet.

33. Eolus Vind AB

Eolus Vind AB ser positivt på att Vårgårda kommun tar fram en plan för vindkraft i kommunen. Ur ett projekteringsperspektiv är en avgörande förutsättning för etablering av vindkraft vindens energiinnehåll på platsen. Vindens energiinnehåll är kopplat till vindens hastighet i kubik (vindhastigheten upphöjt till 3). Detta betyder att en plats med en medelvind på 7m/s innehåller 25% större energiinnehåll än en plats där medelvinden är 6,5 m/s. Eftersom goda vindlägen i regel sammanfaller med öppna slättlandskap och skoglandskapets höjdpunkter ligger det i vindkraftens natur att verken kommer vara synliga på långa avstånd.

Områdesspecifika synpunkter

Område nummer 4 i vindbruksplanen. Brevikshult

Området är ett mycket bra område för vindkraftsetablering av flera anledningar:

- a Vindtillgången bedöms som god.
- a Området består till stora delar av produktionsskog och skogsbruk som lätt kan anpassas och integreras med vindbruk.

- α Det finns relativt få bostäder i anslutning till området och avstånden till dessa är tillräckligt stora utan att överskrida Boverkets och Naturvårdsverkets riktlinjer.
- α Då vare sig vägar eller verksplatser etableras i våtmarker kommer dessa inte att påverkas.
- α Området används endast i mindre omfattning till friluftsliv.
- α Finns få motstående intressen vad gäller natur- och kulturvärden

Våtmarker undviks vid etablering av vindkraft och rätt byggteknik av vägar säkerställer att hydrologin inte påverkas. Landskapsbilden kommer främst påverkas norr om området. De platser i söder om området där verk blir synliga är i regel från mossar och stränder som är svårtillgängliga och glest besökta. Med god hänsyn till djur och naturliv samt med bra genomförda inventeringar kan även påverkan på djur och natur minimeras.

Kommentar: Noteras. Förändringar kommer dock att göras i områdesavgränsningen för Brevikshult då länsstyrelsen i sitt yttrande gjort flera påpekande kring påverkan på naturvärdena och hydrologin i området vid en eventuell utbyggnad. Dessa påpekanden gör sammantaget att delar av området där värdekärnan utgörs av våtmarker utgår.

Område J Asklanda Ornunga och delar av Ornungaskogen.

Vi arbetar även med ett projekt på 4 vindkraftverk i område J och i Ornungaskogen. Vi kan inte klart utläsa varför detta område är borttaget ur plankartan men troligen är det 1000m gräns till vägar som är argument.

Som projektör anser vi detta projekt vara lämpligt av följande orsaker:

- α Vindtillgången bedöms som god.
- α Området består av produktionsskog och skogsbruk som lätt kan anpassas och integreras med vindbruk.
- α Det finns relativt få bostäder i nära anslutning till området och avstånden till dessa är tillräckligt stora för att etablera vindkraft utan att överskrida några riktlinjer från Naturvårdsverket eller Boverket.
- α Infrastrukturmässigt finns förutsättningar att ansluta vindkraftverken till vägar och elnät med rimliga kostnader.
- α Området används endast i mindre omfattning till friluftsliv.
- α Finns inga eller få motstående intressen vad gäller naturvärden.
- α Fotomontage som gjorts visar också att etableringen har en begränsad påverkan på landskapsbilden.

Vi anser sammanfattningsvis att detta område har goda förutsättningar för en vindkraftsetablering och anser därför att området bör vara med som föreslaget område i plankartan.

Kommentar: Området har utgått då det dels ligger inom 1000 meter från allmän väg med bebyggelsestryck och dels i landskapsanalysen bedöms som olämpligt för gruppstationer av vindkraftverk.

Allmänna synpunkter:

- α Plankartan som finns på sidan 4 och förklaringen till kartan på sid 23 bygger troligen på felaktiga uppgifter. MSA ytan för Göteborg City Airport som beskrivs som restriktion begränsar enligt vår kännedom bygghöjden till 457 m.ö.h och inte 280 som anges.
- α I de generella riktlinjerna på sid 5 föreslås att naturvårdsverkets riktvärde för buller från vindkraftverk vid bostad ska innehas på hävdad tomtmark. Praxis vid betraktande av vindkraftsbuller är att riktvärdet ska innehas vid bostaden vilket även anges av naturvårdsverket.
- α Skyddsavstånd som föreslås till vägar, järnvägar och kraftledningar som föreslås anser vi inte är en kommunal planfråga utan ska hanteras i samrådsprocess med trafikverk och kraftbolag.
- α I område ej lämpligt för vindbruk på sid 10 anges att det ej är lämpligt med vindkraftverk inom ett avstånd från 1000 meter från större vägar. Motivet är att dessa områden är avsedda för samhällsutveckling. Som projektörsbolag kan vi uppfatta denna formulering som att vi arbetar i en näringsgren som inte innefattas i samhällsutvecklingen.
- α Punkt 3.3.3 som behandlar ljus och reflexer bör omarbetas då den innehåller en del felaktigheter. Bland annat är verk över 150 m aldrig markerade med rött ljus.
- α Punkt 3.3.6 Så vitt vi vet har Energimyndigheten aldrig föreslagit skyddsavstånd till vindkraftverk med hänvisning till skydd för olyckor.

Kommentar: Kartmaterialet och rekommendationerna gällande flygets intressen och hindermarkeringar kommer att ses över inför utställningskedet.

Gällande buller och skyddsavstånd, se kommentaren under motsvarande rubrik till länsstyrelsens yttrande.

Urvalskriterier i analysen

Vid urvalet av lämpliga områden förefaller det som 1000 meter till vägar med bebyggelsestryck har haft en avgörande betydelse. Som nämnt tidigare anser vi att detta urvalskriterium är bristfälligt. Vad som definieras som bebyggelsestryck behöver förtydligas. Uttrycket känns högst godtyckligt. Ur ett markägarperspektiv bör denna definition uppfattas som provocerade om den inte definieras eftersom den i praktiken begränsar markägares möjlighet att bedriva vindbruk på fastigheten.

Kommentar: Vårgårda är en kommun med spridd bebyggelse och där många bor utanför de större tätorterna. Det är kommunens strävan att detta ska vara fortsatt möjligt därför har kriteriet om 1000 meter för vägar införts. För att förtydliga handlingen ska dessa vägar anges och visas på karta.